

Kort verblijf in het oude huis

door

M. A. M. Renes-Boldingh

Het deftige hotel staart met dromerige ogen voor zich uit. De zomerdrukke, die toeristen bracht, is lang voorbij. Om deze tijd van 't jaar komen er niet veel gasten meer, het hotel gaat zijn winterslaap beginnen. Op Vrijdagmiddag komt er door de grauwe winternevel een auto aanrijden, een glanzende, zilvergrijze luxe slee, zó uit Amerika. Voorbijgangers blijven staan, om er naar te kijken, jongens draaien er omheen, overlopend van bewondering. Het hotel schrikt wakker uit zijn eerste winterdroom. De portier rukt zijn jasje recht en vliegt naar voren, nog juist bijtijds om een brede, welgedane heer te zien uitstappen, die zelf achter het stuurwiel zat. Zijn pelsjas flonkert bijna evenzo als zijn wagen. Hij heeft slechts één kleine koffer bij zich en laat zich inschrijven voor twee ineenlopende kamers, voorlopig voor enkele dagen. „'t Kan ook langer worden,” zegt hij in een vreemdsoortig Nederlands. „Dat hangt van de omstandigheden af.” Het personeel fluistert druk over hem. Hij is Amerikaan, èn een rijke Amerikaan. Toch spreekt hij verstaanbaar Hollands. Hij heet Vandeborg, zegt de administrateur. Op zijn koffer zijn biljetten geplakt uit vier verschillende werelddelen. „Hij is Waldorf-Astoria in New York gewend,” meent een kellner, die veel tijd-

schriften leest. „Hij is een Sinterklaas die zich verlaat heeft”, lachte de loopjongen. En weer een ander meent met iets geheimzinnigs in zijn stem, dat de vreemdeling een hoge ome van de regering is.

Vreemd, hij maakt geen vrolijke, gelukkige indruk. Er is iets hard en stroefs aan hem. Alsof hij, inplaats van veel te winnen, veel verloren heeft in het leven. Hoewel anderzijds de slee en de jas op niet onaanzienlijke winst lijken te duiden!

De volgende morgen gaat hij op stap. Te voet. Verdekt opgesteld, kijkt het personeel hem na. Hij schijnt hier goed de weg te weten! Heeft hij jou naar de weg gevraagd, Piet? Nou, mij ook niet! Kijk eens, hij steekt 't plein over en gaat 't park in! Dat heeft-ie meer gedaan! Zo zeker loopt geen vreemde!

Verder kan het personeel hem niet nagluren en dat is maar goed ook. Ze hebben er niets mee nodig, waar die vreemde gast naar toe gaat. Die is trouwens niet gewend, dat iemand zich met zijn zaken bemoeit. Hij gaat alleen. Altijd en overal alleen.

Nu stapt hij met stevige tred in de richting van het oudste dorpsdeel. Daar staan nog de lage, kleine huizen, die aan de geboortetijd van het dorp herinneren.

„Ja, ja”, zegt de heer en ziet om zich heen met zijn strakke gezicht. Hij merkt niet eens, dat de mensen op straat hem aangapen. „Ja, ja; en hier achter moet dan de Geitenbuurt liggen”.

Hij ziet de Geitenbuurt al vóór zich, nog eer hij er is. Allerarmelijkste, scheefgezakte huisjes met verfloze luiken, houten schuurtjes vol groene schimmel-uitslag, hier en daar een kippen- of konijnenhok. En driehoekjes grond, met half-kaal geplukte boerekoolstronken.

Hier wonen de mensen, die hun leven lang van de ene dag in de andere moeten scharrelen. 't Lijkt geen buurt van geluk, die Geitenbuurt, de armoe grijnst aan alle kanten.

„Nu zal ik direct de Geitenbuurt zien”, denkt de Amerikaan en het lijkt, of er een heel klein lachje in zijn bevroren ogen wil komen. „Hoeveel jaren heb ik hiernaar uitgekeken, daarginds”. Maar

wie van al zijn kennissen heeft ooit geweten, dat hij verlangend uitkeek naar de Geitenbuurt, ergens in 't kleine Holland? Wie heeft ook maar kunnen vermoeden, dat zijn plotselinge melancholie op de drukste club-avonden werd veroorzaakt door diezelfde Geitenbuurt?

Opeens staat hij stokstijf stil. Waar is de Geitenbuurt! Wat hij ziet in de sombere wintermist is een veld vol afbraak. Brokken rode baksteen, splinters witte pleisters, dakpannen, molmige planken. Hier en daar steekt nog een stuk muur omhoog als een zielige herinnering. Een paar bladerloze struiken staan er nog en zelfs nog een veldje met doornatte boerenkoolstruiken. Dat is het enige leven, dat er is.

De Geitenbuurt wordt afgebroken. Rappe handen haasten zich dag aan dag. De hele ouwe gore Geitenbuurt gaat er aan.

De Amerikaan voelt een steek van pijn door zijn hart gaan. Heeft hij hiérop nu jaren lang gewacht? Heeft hij zich met geweld losgemaakt van zijn drukke zaken, alleen maar om een veld met afbraak te zien? De Geitenbuurt heeft hem geroepen. De Geitenbuurt heeft hem bedrogen. Hij staat stil om de teleurstelling te verwerken. Dan neemt hij de omgeving zakelijker op. Vlak bij hem staat de kleine directiekeet op wielen. Een jonge man kijkt naar hem, zeker de aannemer. Hij vertelt met een vrolijke stem: „Ja meneer, de hele Geitenbuurt gaat eraan. 't Kon niet langer meneer, 't was een schande, dat hier altijd nog mensen moesten wonen en kinderen geboren werden. 't Had al veel eerder moeten gebeuren. Als de oorlog er maar niet tussen gekomen was, meneer.”

Wat de plannen nú zijn? O, daarvan vertelt de aannemer graag! „Nou, kijk eres meneer. Om te beginnen komen er twee straten doorheen, zo, kruislings op elkaar. Langs die straten worden dan knappe nieuwe woningen gebouwd, elk met een lapje grond en een stenen schuurtje. Rondom het kruispunt maken we een grasveld voor de kleinste kinderen. Een hekkie er om, dan zijn ze veilig voor 't verkeer. Zo doen we dat tegenwoordig, meneer.”

Samen kijken ze nu uit over 't akelige afbraakveld. Er begint een

motregen neer te druilen. Die maakt de boel niet vrolijker. Maar — nu lijkt 't toch of er weer een klein gloedje van geluk in de strakke ogen komt.

„Daar is nog één huisje blijven staan”, zegt hij voorzichtig.

De aannemer haalt zijn schouders op en kijkt er naar.

„De jongens zijn er nog niet aan toe gekomen”, zegt hij. „Waarom dat eigenlijk zo is, weet ik niet recht. Misschien omdat het 't aardigste was van de hele boel. Maar 't was toch al jaren onbewoonbaar verklaard.”

De Amerikaan kijkt en kijkt naar het huisje. 't Lijkt, of hij zijn hart er op af wil sturen, zó kijken zijn ogen. De aannemer ziet hem verwonderd aan. Daar moet je nu werkelijk buitenlander voor wezen, om dáár iets aan te vinden! Blauwgrijs is het pleisterwerk, groengevlekt het strodak. Een paar geschoren linden staan er nog voor. Precies wachters, die de slag verloren hebben.

„Dat huisje is nog te goed om afgebroken te worden”, zegt eindelijk de Amerikaan. „Ik koop het. Ik laat 't restaureren, bewoonbaar maken van binnen. Wat is de prijs.”

De aannemer schudt zijn hoofd.

„Zal niet gaan, meneer. 't Tracée van de nieuwe weg loopt precies over dat huisje heen. 't Gaat er an, meneer, niks an te doen. Als ik u raad mag geven, koop dan wat anders voor uw centen. Tegenwoordig is er best wat aardigers te krijgen.”

De Amerikaan is zelf aannemer. Heel in 't groot. Hij wéét nu, dat er niets aan te doen is. De lijn van een weg kan niet verlegd worden terwille van een oude herinnering. Van een verlangen, dat maar niet sterven wilde. Maar — hij is Amerikaan!

„Dan huur ik het”, zegt hij heel beslist. „Vijftig dollar voor één dag en één nacht. Ik kom uit Amerika, waar alles gróót is. Ik wil weten, wat men voelt, als men in zo'n klein Hollands huisje woont.”

De aannemer overlegt bij zichzelf. Die vreemdeling is een beetje gek natuurlijk. Maar ongevaarlijk. Morgen is 't Zaterdag, halve dag werken. Dan komen de beide Kerstdagen en ligt 't werk van-

zelf ook stil. Vijftig dollar om te verdelen, vijf dollar de man! Niet om te versmaden!

„'t Kan, meneer. Maar praat u er niet te veel over. 't Is eigenlijk een gekke boel, vindt u zelf ook niet? U zou er last mee kunnen krijgen. En ik ook.”

„Gek? Ja, misschien wel. Maar voor mij is het toch niet gek.”

De aannemer haast zich om zijn fout weer goed te maken.

„Nee meneer, dat begrijp ik. Anders zou u er allicht niet zoveel geld voor over hebben. Sorry meneer.”

Een stevige portefeuille komt te voorschijn, een vijftig dollar biljet verwisselt van eigenaar. De aannemer moet even tegen een deurpost leunen. Moet die knul even rijk wezen! Hij smijt met zijn dollars als een ander met een afgelopen bus-kaartje!

„Dan zal ik het nu maar eens gaan bekijken”, zegt de Amerikaan.

„Nee, ik zal u niet langer ophouden.”

Zonder geleide stapt hij over puin en afbraak heen naar zijn huurwoning toe. Een vreemde lach ligt om zijn stijfgesloten mond. Kan men ook lachen — van pijn? Zo, hier is hij er dus. De pijn-lach komt nu ook door de ogen kijken. Zie toch eens, daar is het voortuintje nog. Er staan een paar verwilderde kamillenplanten, die nog een poging doen om te bloeien. De Amerikaan bukt zich, plukt zo'n armoedig bloemhoofdje en bekijkt het van dichtbij. De vreemde lach wordt dieper.

Die kale struik is de jasmijn. Wat kan zo'n jasmijn geuren, 's zomers. Na veertig, vijftig jaar ruik je de geur soms nog. Daar, die slappe, gebogen takken, dat is de vlier. „Van vlierhout kun je fluitjes maken”, denkt de man. „Een oud aardappelmesje moet je dan hebben. Dat haal je bij moeder. En soms — moet een vader je even helpen.”

Dan opent hij de deur en stapt naar binnen. Een mufte lucht, die 't hart kil maakt, slaat hem tegen. Ouderwets bloemetjesbehang bobbelt langs de wand, een kastdeur hangt uit de hengels. De forse vreemdeling lijkt kleiner en ouder te worden. Hij huivert van vreemde kou. Maar hij is Amerikaan geworden en een prac-

tisch mens. Snel besloten stapt hij naar de directie-wagen terug. „Ik zou er een kachelkje in willen hebben en een gemakkelijke stoel”, zegt hij. En de aannemer zegt: „Meneer, ik zal er voor zorgen. U krijgt mijn kachelkje en mijn armstoel. Ik kom hier toch de feestdagen niet terug”. Dan gaat de Amerikaan terug naar zijn hotel en vertoont zich niet meer op de Geitenbuurt. De aannemer laat 's Zaterdagsmorgens het huisje in orde brengen. Zijn potkachelkje, een grote bak met brandstof, een armstoel en een dikke mat voor de voeten. Meer kan hij niet doen, de rest moet de zonderling zelf maar in orde maken. Hij wisselt en verdeelt de dollarfooi en gaat naar zijn eigen aardig huisje, om Kerstfeest te vieren.

De grote feestdagen breken aan. Kerstmis, het feest van Gods zoekende liefde, die altijd vindt, wat Hij zoekt. Hoe vèr verloren en hoe vréemd verborgen het soms ook is.

In de vroege Zaterdagavond neemt de Amerikaan zijn woning in bezit. 't Werk ligt verlaten, de lage huisjes langs het modderpad hebben hun ogen al toegedaan. Niemand heeft hem zien komen. 't Is ook beter van niet.

Hij ontsteekt het vuur in de kachel en posteert zich er naast in de armstoel, de handen op de leuning. Om hem heen trekt het donker samen, alleen de kachel blijft een vage lichtvlek. Zo wil hij hier zitten, de hele avond, de hele nacht. Hier moet hij nadenken over zijn leven, over wat er van hem geworden is, sedert hij wegliep met een kwaje kop. Om in Amerika een nieuw leven te beginnen! Een nieuw leven? Kan dat werkelijk? Och neen, dat is een praatje. 't Oude blijft, de onrust blijft, het boze blijft. Dat zit veel te diep in je, dat is met je vergroeid. Je raakt 't niet kwijt. En dan is daar nog het verlangen. Dat raak je ook niet kwijt!

Hij voelt zich van God en de mensen verlaten, hij is de armste van alle mensen. Altijd geweest. Door eigen schuld. Hij sluit de ogen en laat de volle ellende over zich komen.

„Moeder?” zegt hij zacht. „Moeder!” Als een mens niets meer weet, dan roept hij om moeder. Moeder zou kunnen troosten!

Maar ach..... Moeder! Hij heeft haar op het hart getrapt. Toen is ze gestorven.

Hoe lang zit hij zo? De kachel begint uit te branden. Werktuiglijk doet hij er een paar scheppen bij. Dan zit hij weer onbeweeglijk en sluit de ogen. Hij wacht. Wacht hij? Waarop wacht hij dan? Vader en Moeder zijn gestorven, zijn drie zusters zijn getrouwd en verhuisd. Langs omwegen heeft hij dat gehoord. Bovendien, hij heeft opzettelijk aan niemand geschreven, dat hij hier zou komen. Er is niemand. Niemand kent hem, God kent hem ook niet. Hij heeft God ook op het hart getrapt. Meermalen. Ja, zo'n vent is hij nu!

De deur gaat open. De Amerikaan merkt het en vindt het niet vreemd. 't Kan soms zó met een mens zijn, dat hij niets meer vreemd vindt.

Een vrouw komt binnen, wat moe, wat gebogen. Maar 't is toch duidelijk, dat er geluk in haar woont.

„Moeder”, denkt de vreemdeling. Maar hij durft niets zeggen. De vrouw draagt een schone doek over de arm en begint de tafel te dekken. Hé, daar had hij nog geen erg in gehad, dat de tafel er nog stond. De tafel, waaraan ze met hun allen zaten, lang, lang geleden.

Onderwijl begint de vrouw tegen hem te praten.

„En nou ben je teruggekomen, jongen” zegt ze. „En net voor de Kerstavond. Daar heb je goed aan gedaan, mijn jongen. Op Kerstavond hoort alles bij elkaar, wat lief heeft. En wat heb ik altijd van jou gehouden! Méér dan van mijn eigen leven. Je hebt daar wel eens aan getwijfeld, vroeger. Je stond altijd je geluk in de weg. Je had de donkerheid liever dan het licht. Misschien heb ik daarom jou meer liefgehad dan mijn andere kinderen.”

„Ik was altijd verkeerd, moeder” zegt de man zacht. „Ik weet nu, dat ik je hart gebroken heb. Ik heb 't vertrapt.”

„Een moederhart is sterk, mijn jongen. Daar praten we nu niet meer over. Je bent er nu weer, en nu zullen wij samen Kerstfeest vieren. Kijk, twee bordjes en twee kopjes. Ik heb op je gewacht,

ik wist, dat je komen zou. Alleen 't duurde zo lang! 't Duurde véél te lang!"

„Zo moet ze niet blijven praten", denkt de man bij de kachel, „mijn hart breekt ervan, ik was zo'n slechte zoon voor haar."

„Ik merk dat de Geitenbuurt wordt afgebroken", zegt hij op onverschillige toon. Meteen klinkt zijn stem weer echt Amerikaans.

„Ja, ja, die wordt afgebroken, de tijd gaat voort mijn jongen, de tijd gaat altijd voort."

„Maar 't is zo vreemd, dat ons huisje er nog staat", gaat de man verder, „vindt u dat ook niet vreemd?"

Lacht de oude vrouw nu een beetje? Net of ze een verrassing weet.

„Ja, ja", zegt ze, „ons huisje moest blijven staan. Ik wist immers dat je terug zou komen. Daarom mocht 't blijven staan, weet je, 't mocht blijven staan van God. De aannemer heeft daarin niets te zeggen gehad. Dat ging helemaal buiten hem om".

„Ze dribbelt maar rond", denkt de vreemdeling. „Ze is oud geworden, en toch niet veranderd. Ik zou haar uit tienduizenden herkend hebben. Hoe komt dat toch!"

„Moeder", zegt hij, „komt u nu eens bij me zitten, hier, bij de kachel. We hebben elkaar in zo lang niet gezien."

„Goed, jongen, goed. Kijk, daar zit ik al".

„Vreemd", denkt hij weer. „Gisteren moet ik slecht gekeken hebben; ik meende, dat er helemaal geen meubilair meer was, maar nu zit moeder toch in die oude rieten stoel van haar. Hoor hij kraakt nog net zo, als toen ik kind was. En daar staat ook 't geverfde kabinet en de petroleumlamp hangt boven de tafel. Zou moeder die zo pas hebben aangestoken?"

„Zo jongen", zegt de moeder, terwijl ze haar magere werkhanden op haar schort legt. „Daar zitten we dan. En nu moeten we samen Kerstfeest vieren. Ben jij wel gelukkig, mijn jongen? Wie niet Kerstfeest kan vieren, kán niet gelukkig zijn, weet je."

De man denkt: „Laat ik nu zeggen, dat ik gelukkig ben, wat heb ik er aan om alles van mijn leven te vertellen." Hij zegt:

„De mensen zeggen, dat ik erg gelukkig ben. Ik heb stom geluk

in zaken gehad, ik bewoon een kasteel van een huis in Amerika, ik heb twee wagens, ik ben rijk, moeder."

„Laat me nou niet lachen, jongen! Moet dát geluk verbeelden? Dat weet je toch wel beter! En je ogen dan? En je hart?"

„Ze doet of ik een kleine jongen ben", denkt hij. „Vroeger heb ik haar altijd voorgelogen. Nu kan ik dat niet meer."

„Nee moeder", zegt hij zacht, „ik zal vannacht helemaal eerlijk wezen. 't Is geen geluk voor me geweest, dat 't me zo goed ging. Eerder groot ongeluk. Ik ben hard geworden, ik wóu hard worden, om te vergeten. En toen opeens, ging 't niet meer. Toen ben ik hier naar toe gekomen."

't Vrouwtje knikt ijverig.

„Toen ging 't niet meer", herhaalt ze blij. „En daarop heb ik gewacht. Altijd door. En God ook. God wil niet dat de mensen hun hart harder maken dan het al is; nee, nee, dat wil God niet."

„Heb je me geroepen moeder?"

„Ik wachtte op je, mijn jongen. Misschien is wachten soms wel hetzelfde als roepen".

„Misschien wel", zegt de man zacht.

„God wacht ook op je. Bij God is wachten zéker hetzelfde als roepen. Hij heeft expres dit huisje laten staan, hoewel al 't andere gesloopt is. God heeft op jou gewacht, net als ik".

„Nee moeder, dat kan niet. God wil niets meer met me te maken hebben en dat is ook recht. Ik heb mijn leven verknoeid, verzondigd. Niet één jaar, maar al mijn jaren. De mensen weten dat zo niet, maar God weet het wèl. Ik ben zo slecht moeder, zo slecht. Als u alles wist."

Even blijft het stil. „Zie je wel", denkt de man. „Nu moeder het weet, wil ze me ook niet meer kennen. Straks zal ze wel weggaan, en dan is 't met mij voorgoed verloren".

Wéét moeder nu, wat haar zoon denkt?

„Dát mag je nóóit denken", zegt ze; „Niemand hoeft verloren te zijn. Want Bethlehem is er immers. Kom mee, we zullen samen naar Bethlehem gaan."

De moeder staat op.

„Wat zal er nu gebeuren”, denkt de man. „Wil ze me meenemen naar 't een of andere Zondagsschoolkerstfeest”. Daar hoor ik nogal thuis, bij al die vrolijke kinderen. Ik moet nu zeggen, dat ik niet wil, wat drommel, ik ben toch mijn eigen baas, ik kan toch zeggen dat ik niet will”

Maar hij kán het niet zeggen. Er is iets sterks, dat hem tegenhoudt. Zijn moeder strekt de hand uit en hij legt zijn hand er in. Meteen zijn ze al buiten en lopen voort onder de sterrenschittering. Wat is 't stil op de wereld!

„Kom, er is haast bij”, zegt de moeder. „Als je een beladen geweten hebt, kun je nooit gauw genoeg bij Jezus komen”.

't Is zeker een wonderweg, waarop ze lopen. De man voelt zich zelf kleiner en kleiner worden. Nu is hij niet meer dan een jongen, zoals vroeger. Maar moeder wordt groter en jonger en sterk en stralend. Hij moet tegen haar op zien. Zo lopen ze voort onder de stralende sterren. Wat is er langs de kant van de weg? Wat zijn dat voor donkere grijpdingen!

„Zijn dat schaduwen moeder?”

„Ja, dat zijn de schaduwen van je zonden. Die zul je nog wel een poosje zien. Totdat we in Bethlehem komen. Daar is enkel licht, zonder schaduw. Dáár weet je.....”

„O”, zegt de man. Hij begrijpt dat niet goed. Hij begrijpt ook niet, hoe zijn moeder dat zo precies weten kan. Maar eigenlijk vréemd vindt hij het toch niet.

Opeens lopen ze tussen veel andere mensen in. Kijk eens, daar gaan de herders..... daar de wijze koningen, met opgeheven hoofd..... en daar zijn ook oude kennissen in de stoet. Grootvader en grootmoeder..... daar is vader ook!

Er zit gezang in de lucht, er is een vreugde om allen heen, zoals 's zomers de zonnewarmte om alles is.

„Natuurlijk”, denkt hij, „de Engelen zingen van vrede en welbehagen. Dat is geen spróókje. Dat is er.”

Zo komen ze voor de ingang van de stal. Daar is een groot ge-

drang van allen, die naar binnen willen. Maar iedereen kijkt nu naar de jonge, stralende moeder, die daar aankomt met haar zoon. Sommigen groeten haar.

„Hij is weggeweest voor een lange reis,” zegt ze; „Hij is nog nooit in Bethlehem geweest, bij Maria's zoon; Mogen wij eerst naar binnen gaan? Er is haast bij, dat begrijp je wel.”

Ja, dat begrijpen de mensen heel goed; Ze wijken op zij en laten hen door en dan staan ze opeens voor de stal. Door de open deur kunnen ze de kribbe zien, waarin het heilig Jezuskindje ligt; „Kom,” zegt de moeder; „Kom.” O, maar ziet moeder die hoge drempel niet, waar ze over heen moeten? Hij rukt en trekt aan haar hand; hij wil liever omkeren, dan over die hoge drempel te gaan. Maar alle mensen kijken naar hem, hun blikken dwingen hem om te blijven en moeder houdt zijn hand heel stevig vast; „Waag 't maar,” zegt ze vrolijk. „Die drempel is je laatste schaamte. Waag 't gerust, je komt er best overheen.” Dan sluit hij de ogen en neemt de stap en 't lijkt wel of de drempel meteen wat zakt, want hij komt er heel gemakkelijk over. Gelukkig, nu zijn ze binnen.

En nu roept het Heilig Kind hem bij zich.

„Kom eens hier, man uit Amerika,” zegt het; „Je bent nog zo groot. Kniel bij me neer, dan zijn we dicht bij elkaar.” De man uit Amerika doet het en terwijl hij knielt, weet hij, dat dit altijd de liefste wens van zijn leven is geweest. Hij voelt zich opgenomen in de glans, die van het Kind uitstraalt en het Kind legt een handje op zijn gebogen hoofd en zegt, voor hem alleen:

„Nu laat ik je nooit meer gaan. Je bent van mij. Nu is je oude donkere leven voorgoed voorbij. Nu is alles nieuw voor je geworden. Is 't niet zo, man uit Amerika?”

„Ja, Heilig Kind, ja,” stamelt de man en hij hoopt, dat zijn moeder dit alles goed kan zien en horen. 't Komt hem voor dat dit góed maakt, alles, waarmee hij vroeger haar hart heeft gebroken. Dat het góed gemaakt wordt door het Kind, dat hen samen met Zijn glans omgeeft.

„Vertel het me nu voortaan, wanneer het donker weer begint te dreigen. Je weet nu de weg, man uit Amerika. Mijn licht is zo sterk, daar kan geen donkerheid voor blijven bestaan. Beloof je me dat?”

„Ik beloof het,” antwoordt de man. En weer hoopt hij, dat zijn moeder dit hoort. Had hij het maar éérder gezegd. Véél, véél eerder!

Maar zo is het ook goed, 't is licht, zonder schaduw. De man voelt, dat een grote blijdschap door alle mensen gaat, en het Heilig Jezuskind blijft hen aanzien en er is een geluk in hem, zo groot, als hij nog nooit heeft gekend. Er is zingen in de lucht en meteen beginnen ook alle klokken van de hele wereld te luiden en hij voelt, hoe zijn moeder lacht, zoals alleen maar een Engel lachen kan.

Even sluit de knielende man de ogen, omdat het zoveel is..... bijna te veel.

Als hij ze daarna opendoet.....

Hij zit in de kamer van het oude huisje. De kachel is uitgebrand, er is geen ander meubilair dan de ene geleende stoel, waarop hij zit.

Maar hoog in de lucht zingen en jubelen de klokken van de kerk, die verderop in het dorp staat. Dat jubelt en schalt en schalmeit daar hoog in de lucht en de Engelen vangen het op en zingen er bij. En daaraan weet de man uit Amerika, dat het waar is geweest, alles, wat hij heeft gedroomd in deze Kerstnacht.

Heel stil blijft hij zitten, in het donker en toch in het licht. In kille winterkou, en toch in gloed van welbehagen. Zijn hart knielt nog bij de kribbe en de glans daarvan doortrekt heel zijn leven. Alles wat tot zijn zondig verleden behoort, zinkt weg in het niet en de toekomst straalt voor hem, als nooit te voren. Voor het eerst van zijn leven is hij blij om zijn vele geld. Wat kan hij daarmee werken voor het Kind van Bethlehem, voor zijn Heer, die hem vannacht heeft geroepen.

„Moeder” zegt hij nog eens. Er is nu geen droefheid in zijn stem.

Zelfs geen verlangen. 't Is immers alles goed geworden, héél goed! Voordat de mensen zich in de nieuwe dag op straat begeven, wandelt de Amerikaan terug naar het deftige hotel. De nachtportier is nieuwsgierig, maar hij komt niet te weten, waar de gast al die tijd is geweest. De feestdagen over blijft de gast in het hotel. Hij laat zich op zijn kamers bedienen en spreekt alleen het hoognodige. Precies als te voren. Maar hij heeft dan ook een hele correspondentie in orde te maken!

De jongen, die de brieven posten moet, leest enkele malen van den Burg, naar verschillende uithoeken van het land. Als hij deze vondst aan zijn oudere collega's meldt, beginnen ze iets flauw te vermoeden. „Er is vroeger een van die familie naar Amerika gegaan,” vertellen ze. „Ze woonden in de Geitenbuurt. Zou hij dat wezen? Maar hij ziet er uit, of hij hier een ander mens is geworden! Wat zou er met hem gebeurd zijn!”

Voordat ze echter nóg wijzer worden, is de Amerikaan al lang weer vertrokken. Met zijn zilvergrijze luxe-slee. Hij geeft grote fooien bij het weggaan.

Langs de Geitenbuurt is hij niet meer gereden. Hij heeft Bethlehem gevonden en Jezus, zijn Heer. En dat is hem beter, dan al het andere.

Kerstfeest in oorlogstijd

door
K. Norel

Het was winter midden in de oorlogstijd. In Nederland was het donkerder dan het ooit geweest was. Grauw waren de dagen en duister de nachten. Dikke wolken joegen onophoudelijk over het lage land; wilde buien brachten telkens kille regen. De morgens lichtten laat en zeer vroeg vielen de avonden. Het werd nauwelijks dag. De lange nachten verdunden enkele uren tot een grijze schemer, maar eer het licht goed doorgebroken was, sloop reeds de duisternis weer aan. En in die dagen konden de mensen niets doen om het donker te verdrijven. Geen licht brandde op de straten; geen schijnsel mocht uit enig venster gloren. De winkels hadden dode ramen en de woningen waren als met een zwarte hand gesloten.

Het was de zwarte hand der Nazi's die alle licht in Nederland geblust had.

Er was in die tijd een jonge vrouw. Ze had de ramen van haar kleine woning zorgvuldig afgedekt. Van buiten was haar huis een zwarte klomp. Maar binnen in de kamer was toch licht. De lamp scheen in een open wieg; haar licht speelde in de blauwe kijkers van een zuigeling, straalde op zijn rose wangetje, op het zijige blonde haar en op zijn handjes, die hij boven het dek uitstak en die met schokjes heen en weer bewogen.